

Jan Charytański

"Gottes Geist in dieser Welt : zur Vorbereitung auf die Firmung",
Günther Weber, Freiburg-Basel-Wien
1969: [recenzja]

Collectanea Theologica 40/2, 213-214

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W książce odnajdujemy wiele ciekawych i głębokich charakterystyk poszczególnych synoptyków, ich teologii, uwarunkowań. Czytelnik jeszcze bardziej dostrzega trudność właściwego tłumaczenia. Wydaje się natomiast, że wprowadzenie w metodę może być dostępne jedynie tym czytelnikom, którzy już uprzednio dobrze zapoznali się z całą współczesną problematyką egzegetyczną. Toteż byłoby dobrą rzeczą zapoznać się z poprzednio omawianą pracą tego autora *Vielfalt und Einheit im Neuen Testament*.

Ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Alfred MÜLLER-FELSENBERG, *Du hast mich lieb. Mein erstes Gebetbuch*, Einsiedeln 1967, Benziger Verlag, s. 80.

Zdajemy sobie coraz bardziej sprawę z tego, że nie ma życia religijnego bez modlitwy, nie „bez pacierza”, ale bez prawdziwej modlitwy. W sformułowaniach teoretycznych W. Gössmanna i G. Stachela, wspomnianych przy omawianiu pozycji *Wörter suchen Gott* na poprzednich stronach tego zeszytu, dostrzegliśmy konieczność wiązania modlitwy z rzeczywistością życia ludzkiego we wszystkich jego odcinkach. A. Müller-Felsenburg, doświadczony pedagog a zarazem ojciec rodziny, podaje modlitwy dla małych dzieci głęboko związane z dziecięcym doświadczeniem i wyrażone dziecięcymi słowami.

Możemy wyróżnić dwie grupy tematyczne. Pierwszą z nich stanowią modlitwy związane z przeżyciami codziennego dnia. Mamy tam radość rodzącego się dnia, zdrowy głód, noc bez strachów dziecięcych, radość odwiedzin, telewizję, zabawę, spacer... Pierwsza część modlitwy wypełniona jest konkretnymi szczegółami, obserwowanymi czy przeżywanymi przez dziecko. Dalej przychodzi refleksja bardziej religijna wiążąca te przeżycia z Bogiem, by wreszcie przejść w kilka słów bezpośredniej rozmowy z Ojcem w niebie.

Druga grupa tematyczna wiąże się z rokiem liturgicznym, sakramentami, zwyczajami religijnymi. Niestety ta część zdaje się być uboższa w nawiązywanie do doświadczenia życiowego. Ponadto czasami budzi się lekka wątpliwość co do całkowitej trafności ujęć teologicznych zbyt łatwo przenoszących dziecko do nieba z pewnym zapomnieniem o ziemi.

Każda modlitwa zilustrowana jest pięknym i bliskim dziecku rysunkiem. Ponadto do książeczki dla dziecka załączono uwagi dla rodziców. Książeczka ta bowiem ma być nie modlitewnikiem ograniczającym dziecko, ale środkiem wychowującym do samodzielnej modlitwy ogarniającej całe życie. Jest tylko wzorem, przykładem. Ale właśnie dlatego wydaje się, że powinni zapoznać się z nią wszyscy katecheci polscy, a zwłaszcza katechetki, oczywiście nie dla tłumaczenia, ani nawet naśladowania, lecz dla wzbogacenia swej pracy katechetycznej, dla tworzenia takich wzorów u nas. Bez modlitwy osobistej, zakorzenionej w życiu, nie ma prawdziwej wiary.

Ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Günther WEBER, *Gottes Geist in dieser Welt. Zur Vorbereitung auf die Firmung*, Freiburg-Basel-Wien 1969, Herder, s. 48.

Przygotowanie do bierzmowania w środowisku jednolicie chrześcijańskim ograniczało się zwykle do kilku nauk poprzedzających bezpośrednio udzielanie tego sakramentu. Takie religijnie i światopoglądowo jednolite środowisko należy w NRF już do przeszłości. Ponadto na Soborze Watykańskim II dowartościowano rolę przyjmującego sakrament, podkreślając bardzo mocno podejmowane zobowiązanie. Toteż dyskutuje się obecnie, zwłaszcza w krajach języka niemieckiego, nad zagadnieniem wieku najodpowied-

niejszego dla przyjmowania bierzmowania, przesuwając ten termin aż do 18—20 roku, jak to już niejednokrotnie wspominaliśmy w recenzjach prac teologii duszpasterskiej. Właśnie do takich dojrzewających młodych ludzi jest skierowana książka G. Webera. Czytając ją prywatnie mają uświadomić sobie znaczenie tego sakramentu w życiu własnym i w życiu Kościoła Powszechnego.

Nie można jednak patrzeć na ten sakrament jako na rzeczywistość nadprzyrodzoną wyizolowaną z kontekstu życia. Dlatego autor rozpoczyna od ukazania roli Ducha Świętego w świecie współczesnym według wskazań Konstytucji *Gaudium et Spes*. Duch Święty jest istotnym źródłem twórczości ludzkiej doskonalącej świat, poszukiwani prawdy, zwycięstwa postawy służby nad egoizmem. On wreszcie kieruje całą ludzkością w jej poszukiwaniu Boga. Nie są to twierdzenia poparte argumentami, ale raczej rzucone problemy, zmuszające młodego człowieka do myślenia, do kojarzenia rzeczywistości życia z nadprzyrodzonością.

Dopiero po tym zainteresowaniu, a może nawet wewnętrznym zaangażowaniu przychodzi strona ukazująca rolę Ducha Świętego, tak jak to czyni Pismo św. St. i N. Testamentu. Jest tchnieniem ożywiającym, siłą działania Bożego zwłaszcza w „namaszczonej” przez Jahwę. „Wylanie” Ducha, zapowiedziane przez proroków, urzeczywistnia się w Chrystusie, który daje Kościołowi swój dar paschalny, pełnię Ducha Świętego w dniu Pięćdziesiątnicy paschalnej, dniu Zesłania Ducha Świętego.

Jest On źródłem jedności Kościoła, wspólnoty wiary i chrztu, źródłem nowego życia, wolności dzieci Bożych. Ustawicznie działa w całym ludzie Bożym przetwarzając jego świadomość i umożliwiając mu Boże rozwiązywanie odwiecznych problemów ludzkich. Autor przykładowo porusza zagadnienie wolności człowieka, godności kobiety. Dopiero po ukazaniu tego działania przechodzi do zagadnienia trzeciej Osoby Trójcy ukazując etapy objawienia tej tajemnicy w St. i N. Testamencie.

Po tym eklezjalnym ujęciu autor omawia sakrament bierzmowania, łącząc go organicznie z chrztem. Szczególnie mocno podkreśla konieczność nawrócenia jako początku nowego życia. Nauka o bierzmowaniu związana jest z tłumaczeniem obrzędów. Trochę zaskakującym jest ujmowanie tak zwanego „policzka” jako zwyczaju średniowiecznego, gdy prawdziwie wiąże się ten obrzęd z pocałunkiem pokoju, udzielanym przez biskupa bierzmowanemu. Przy tłumaczeniu innych obrzędów nawiązuje się ustawicznie do materiału biblijnego omówionego uprzednio. Autor przy końcu książki wyraźnie wskazuje na zobowiązania podejmowane przez bierzmowanego dla dobra Kościoła i jego misji. Możemy jedynie wyrazić żal, że ta właśnie partia książki jest najmniej dynamiczna i konkretna.

Mimo tych drobnych zastrzeżeń gorąco zalecamy tę pozycję wszystkim katechetom i rekolekjonistom. Ułatwi im ona ukazywanie bierzmowania w kontekście życia Kościoła i współczesnego świata.

Ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Johannes AMREIN, I. *Dem himmlischen Vater kann ich alles sagen: 1. Werkheft für den Erstbeichtunterricht*, s. 68 + 18 il., 2. *Handbuch für den Katecheten*, s. 68 + 18 il., II. *Das Mahl der Gottesfamilie: 1. Werkheft für den Erstkommunionsunterricht*, s. 48 + 21 il., 2. *Handbuch für den Katecheten*, s. 70 + 21 il., Einsiedeln-Zürich-Köln 1968, Benziger Verlag.

Przy redakcji nowej pozycji katechetycznej pracował cały zespół, liczący w swym gronie zarówno psychologów, terapeutów, jak i katechetów, profesorów katechetyki czy wreszcie rodziców. Jak wskazują powyższe tytuły pozycja obejmuje dwa odrębnie ujęte przygotowania do pierwszej spowie-